

Fake news: løgn og satire

Louise Brix Jacobsen
Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

Opgave 1: Sammenligning af satirisk og løgnagtig fake news

I videoen introducerede jeg de to begreber 'løgnagtig fake news' og 'satirisk fake news'. Begge har nyhedens form og kan påvirke og kritisere virkelige forhold. I løgnagtig fake news prøver afsenderen bevidst at snyde modtageren og skjule løgnen. I den satiriske form signaleres det, at nyheden er fiktiv.

I denne opgave skal I sammenligne satiriske og løgnagtig fake news:

- Gå ind på <https://rokokoposten.dk/> og vælg en aktuel nyhed (satirisk fake news). Det kan fx være:
<https://rokokoposten.dk/2020/10/19/julie-skiftede-det-stressende-liv-som-hjemmegaaende-paa-moen-ud-med-afslappet-lederstilling-i-koebenhavn/> eller
<https://rokokoposten.dk/2021/10/21/mobber-undskylder-jeg-er-ked-af-jeg-mobbede-den-fede-ko/>

Vælg herefter et eksempel på løgnagtig fake news. Det kan være nyheden: "Afsøring: Thornings mand fik ferierejse betalt af den danske statskasse". I kan læse om nyheden og tilgå den her: <https://journalisten.dk/poul-madsen-man-prover-at-misbruge-os-med-en-fake-historie/>.

Undersøg forskellen på løgnagtig og satirisk fake news ved at arbejde med:

- Virkemidler: Hvor kan vi se (hvis vi kan), at det ikke er en sand nyhed?
- Afsender: Hvem står bag nyheden, og hvad er karakteristisk for netop denne afsender?
- Formål: Hvad er formålet med nyheden?

Opgave 2: Nyhedshoax

Som jeg forklarede i videoen er der ved nyhedshoaxes tale om et indledende bedrag af modtageren, der først skal tro, nyheden er virkelig. Samtidig er det afgørende at nyheden herefter afsløres som fiktiv og at modtageren indser sin fejltolkning af meddelelsen. Her opstår det kritiske potentiale ved nyhedshoaxen.

- Se videoen om natklubben Eye Candy på YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=fRxE9VQYvDk>
- Diskuter om der er noget i selve videoen, der afslører, at Morten Olsen/Kristoffer Eriksen skaber en hoax?
- Overvej formålet med videoen: Hvad er satiren rettet imod/hvad kritiseres?
- Overvej etiske perspektiver: Hvor langt kan man gå for at lave en satirisk pointe? Er det ok at udnytte studieværten på den måde?

Opgave 3: Produktion af satirisk fake news

Når man selv skal prøve at producere fake news, giver det ofte en rigtig god forståelse for nyhedernes virkemidler og for hvordan, vi let ledes til at tro på falske nyheder. I denne opgave skal I selv lave satirisk fake news.

- I grupper på 2-3 personer laver I jeres egen satiriske fake news-historie. I kan lave et opslag inspireret af Rokokoposten eller en trykt avisnyhed, men I kan også lave jeres egen nyhedsvideo. I skal bruge nyhedernes virkemidler, men samtidig skal I sørge for at signalere, at nyheden er fiktiv. Den skal også handle om noget, der kan betegnes som almindeligt og gerne aktuelt nyhedsstof.
- Byt med en anden gruppe, læs/se deres fake news-historie og beskriv de virkemidler, de har brugt: Hvad er det, der viser, at der er tale om satirisk fake news? Hvad latterliggøres og/eller kritiseres i nyheden.
- Find inspiration på <https://rokokoposten.dk/> eller DR P3 Satires nyhedsindslag som fx denne: <https://www.youtube.com/watch?v=N72qiVTejdA>

Hvis du vil vide mere:

I disse udgivelser kan du læse mere om fake news og de forskellige underformer:

- Rikke Andersen Kraglund, Louise Brix Jacobsen & Henrik Skov Nielsen (2019)(red.) *Satirisk fake news*. Forlaget Spring.
- Louise Brix Jacobsen & Rikke Andersen Kraglund (2019): "Fake news". *Medie- og kommunikationsleksikon: Samfundslitteratur*.
- Louise Brix Jacobsen, Rikke Andersen Kraglund & Henrik Skov Nielsen (2019): "Satirisk fake news - når nyhedsmediernes virkemidler bruges til at udøve satire". *Dansk Noter* Nr. 4.